

Forslag til lov om ændring af lov om offentlige veje og lov om private fællesveje.

Af trafikministeren (Ikast).

(Fremsat 13/1 93. Første behandling 11/2 93. Betænkning 29/4 93. Anden behandling 28/5 93).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 110 stemmer.

Anden næstformand (Grove):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af lovforslag nr. L 180:

Forslag til lov om visse hovedlandevejsstrækninger.

Af trafikministeren (Helge Mortensen).

(Fremsat 10/2 93. Første behandling 24/2 93. Betænkning 30/4 93. Anden behandling 28/5 93. Tillægsbetænkning 28/5 93).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 99 stemmer (S, KF, V, CD, RV og KRF) mod 13 (SF og FP).

Anden næstformand (Grove):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 2:

Forslag til lov om folketingsvalg på Færøerne.
Af indenrigsministeren (Thor Pedersen).

(Fremsat 7/10 92. Første behandling 28/10 92. Betænkning 26/11 92. Anden behandling 3/12 92. Tillægsbetænkning 3/12 92. Tilføjelse til tillægsbetænkning 27/5 93).

Der var stillet 7 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Der var stillet 2 ændringsforslag i tilføjelsen til tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Anden næstformand (Grove):

Et mindretal, Fremskridtspartiets medlem af udvalget, har i tilføjelsen til tillægsbetænkningen meddelt, at det ønsker at tage det i tillægsbetænkningen stillede ændringsforslag nr. 8 tilbage. Ønsker nogen at optage dette ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er ændringsforslaget bortfaldet.

Et andet mindretal, Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget, har meddelt, at det ikke længere kan tiltræde ændringsforslag nr. 1-7 i tillægsbetænkningen.

Forhandling

Poul Nødgaard (FP):

Det lovforslag, som Folketinget nu skal tage stilling til ved tredje behandling, har ligget i rigtig mange måneder i en skuffe et eller andet sted, måske i Indenrigsministeriet.

Fremskridtspartiet har sat hele sin styrke ind på at forklare Folketinget, at man her er på vej til at vedtage en lov, som er udemokratisk, for efter det lovforslag, som et flertal formentlig er parat til at vedtage, vil kun de partier, der sidder i det færøske Lagting, kunne opstille til Folketinget, og det finder Fremskridtspartiet er forfærdelig udemokratisk. Det må være sådan, at partier, der er opstillingsberettigede til Lagtinget, naturligvis også kan indgive forslag om, hvem der skal have de to pladser i Folketinget.

Når vi kører stærkt frem med denne sag, er det, fordi situationen på Færøerne er, som den

[Poul Nødgaard]

er. Der er virkelig brug for, at demokratiske kræfter får lov til at komme i Folketinget og fortælle, hvordan hele situationen er på Færøerne, og hvordan vi kan få tingene skruet sammen på en anden måde. Vi har kæmpet for disse ændringsforslag, fordi vi finder, at det vil være en undertrykkelse af demokratiet, såfremt man ikke følger dem.

En anden situation, jeg godt vil ridse op, er Kristeligt Folkepartis rolle i denne sag. Partiet var under den forrige regering indstillet på at støtte Fremskridtspartiets forslag, men da det nu er kommet i regering, løber det rent ud sagt sin vej, fordi indenrigsministeren har holdt et møde med den færøske lagtingsformand, hvorunder den færøske lagtingsformand naturligvis har sagt, at man ønsker at opretholde det forslag, der ligger. Det er der ikke noget nyt i. Af den grund kunne indenrigsministeren godt have sparet en tur til Oslo, for man vidste i forvejen, at det færøske Lagting ønsker denne udemokratiske lov. Det var ikke det, Fremskridtspartiet bad om at få undersøgt, men om man kunne lave det mere demokratisk, og det synspunkt har tidligere været støttet af Kristeligt Folkeparti, men det er typisk, at når man springer over i regering, er man parat til at sælge alle sine gode synspunkter.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg er glad for, at jeg får ordet inden Kristeligt Folkeparti. Jeg har nemlig noteret mig til lægsbetænkningen, ifølge hvilken Kristeligt Folkeparti på grund af oplysninger fra indenrigsministeren ikke længere kan støtte ændringsforslagene 1-7.

De oplysninger, som indenrigsministeren har givet, og som er omtalt på Kommunaludvalgets bilag nr. 99, er egentlig, at det færøske Lagting ønsker valgloven lavet sådan. Det færøske Lagting ønsker denne indskrænkning i demokratiet, og det vidste vi jo godt, da forslaget blev behandlet sidste gang.

Jeg er nødt til at sige, at det forekommer mig utrolig mærkeligt, at en valglov til det danske Folketing i en del af rigsfællesskabet – et særligt amt – kan få en speciel opbygning. Tænk engang, hvis Viborg Amt ønskede at sikre genvalg eksempelvis af hr. Grove, hr. Fogh Rasmussen eller landbrugsministeren og meddelte det danske Folketing, at man ville have særlige

regler for Viborg Amt. Det ville vel forekomme alle i Tinget fuldstændig grotesk, men det er rent faktisk det, man gør. Man ønsker at sikre genvalg af de medlemmer, som i dag er valgt på Færøerne til det danske Folketing. Man ønsker at forhindre, at den utilfredshed, der er i den færøske befolkning med de nuværende politikere, kommer til udtryk ved, at de skiftes ud på almindelig demokratisk vis.

Det forekommer mig fuldstændig grotesk, at medlemmer af dette Folketing, som man til enhver tid påberåber sig skal have de samme rettigheder osv., skal vælges på forskellig måde.

Afslutningsvis er jeg nødt til at sige, at denne sag har været behandlet i det færøske Lagting på samme måde, som Folketingets formand læser et forslag op; den har ikke været debatteret.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Jeg vil blot lige gøre hr. Poul Nødgaard opmærksom på, at jeg ikke er løbet fra noget som helst, men at jeg har fået nogle nye oplysninger, som har gjort, at jeg har skiftet standpunkt. Hvis ikke man kan gøre det, er man jo uimodtagelig for argumentation overhovedet, og jeg vil sige meget ligeud, at det ikke har en disse at gøre med, om det er den ene eller den anden regering; den tidligere indenrigsminister havde jo nøjagtig den samme holdning til dette spørgsmål.

Når jeg støttede Fremskridtspartiet, var det, fordi jeg mente, at det var lidt uklart, om spørgsmålet virkelig havde været drøftet i det færøske Lagting. Dengang kunne det se ud, som om det var noget, regeringen deroppe havde klaret alene, men efter at jeg har fået en sikkerhed for, at denne nye valglov virkelig har været igennem Lagtinget, og at man dér har været opmærksom på problematikken, ser jeg ingen grund til, at vi herved skal diktere, hvordan man på Færøerne ønsker at tilrettelægge sine folketingsvalg.

Jeg mente, at valgforbundstanken var rigtig, og derfor ville jeg være sikker på, at man havde taget stilling til den; det har man altså, og så vil jeg ikke opretholde den. Jeg synes, det er ganske rimeligt, at et parti skal have sæde i Lagtinget for at være berettiget til at opstille til folketingsvalget. Hvis man ikke er i stand til at mobilisere så meget, at man kan få valgt ét

[Glønborg]

medlem ud af den større forsamling, er der ingen mening i at tro, at man kan få valgt et eller to medlemmer til Folketinget.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg har naturligvis noteret mig, at Kristeligt Folkeparti i den tid, der er gået, er blevet medlem af regeringen, og det havde nok været mere ærligt, hvis partiet havde givet det som begrundelse. Hr. Glønborg giver her udtryk for, at han har fået nye oplysninger. Hvis det er de oplysninger, som den færøske lagmand gav på Nordisk Råds session i Oslo, vil jeg gerne gøre hr. Glønborg opmærksom på, at de ikke er særlig meget værd.

Så vil jeg gerne fortælle, hvordan dette forslag er blevet behandlet i det færøske Lagting, og det vil jeg bede indenrigsministeren bekræfte. Det har ikke været behandlet som et lovforslag, men som en særlig – jeg kan ikke huske det færøske ord for det. Det er foregået uden debat, nemlig ved, at formanden for Lagtinget læser en indstilling op, og hvis ingen begærer afstemning, betragter formanden denne indstilling som vedtaget. Sådant er dette forslag behandlet i det færøske Lagting, og det kan man ikke sige er særlig demokratisk. Er der mange her i Folketinget, der lægger mærke til, hvad formanden står og læser op af ting og sager?

Dernæst er jeg også nødt til at sige, at det kunne jo være, at Kristeligt Folkeparti ved næste valg ikke længere kom over spærregrænsen. Selv om Kristeligt Folkeparti med sine kernevælgere i behold opfyldte reglerne for at være opstillet til det danske Folketing, skulle Kristeligt Folkeparti ikke kunne opstille, fordi det ikke havde sæde i Folketinget! Det forekommer mig fuldstændig og aldeles urimeligt, hvis man ikke registrerer et parti, som opfylder kravene til at være opstillingsberettiget til dette Folketing; det burde sige sig selv, at så skal man også kunne opstille det.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Nu synes jeg snart ikke, at den sag kan bære mere. Jeg synes ærlig talt, at fru Kirsten Jacobsen udtrykker en foragt for de færøske lagtingsmedlemmers opmærksomhed på deres

egne sager, som jeg ikke synes man kan være bekendt.

Jeg tager den holdning, Lagtinget har vist, til efterretning, og jeg føler mig ikke kvalificeret og kaldet til at skulle være overdommer over disse mennesker.

Endnu en gang: Vores stilling har intet at gøre med, om vi er medlem af regeringen eller ej, eller om indenrigsministeren hedder Thor Pedersen eller Birte Weiss.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg vil godt anfægte et udtryk, som fru Kirsten Jacobsen anvendte. Det blev sagt i Fremskridtspartiets indlæg, at der her var tale om en indskrænkning, men det er bestemt ikke tilfældet. Reglen om, hvilke partier der er opstillingsberettigede, svarer til den hidtil gældende ordening, og den går helt tilbage til 1947. Der er således ikke tale om, at lovforslaget indebærer nogen indskrænkning af partiernes adgang til at deltage i folketingsvalg i forhold til de gældende regler.

Derudover skal jeg føje til, at der er tale om en rigslov, men at det følger af hjemmestyreordningen og dermed også af forholdet mellem Danmark og Færøerne, at Danmark bør respektere de ønsker til lovgivningen, der er begrundet i de særlige færøske forhold. Det er baggrunden for, at vi har taget en ekstra runde på denne sag og har afholdt møder med Færøerne, efter de skiftede lagmand, og for, at vi har indhentet en skriftlig udtalelse fra dem; jeg kan ikke se, at der derefter står mere tilbage i denne sag.

Synspunktet om fasttømring af det nuværende system, som bliver fremført af Fremskridtspartiet, har jeg faktisk lidt svært ved at forstå. Lovforslaget vedrører den færøske deltagelse i folketingsvalg og ikke regler om valg til Lagtinget. Lovforslaget har derfor ikke betydning for magtstrukturen i selve det færøske samfund, og efter den færøske lagtingsvalglov kan et nyt parti opstille til lagtingsvalg, såfremt det har indsamlet de fornødne 800 vælgerunderskrifter.

Jeg mener, at man både i forhold til det internt, der foregår på Færøerne, og til repræsentationen her på stedet nu har sikret et system, som også lever op til de færøske ønsker. Der skulle være meget tungtvejende grunde til, at Folketinget modsatte sig den løsning, Færøerne selv ønsker.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Jeg vil godt lige sige til hr. Glønborg, der sagde, at der var kommet nye oplysninger frem i sagen, og at Kristeligt Folkeparti derfor havde ændret stilling, at der overhovedet ikke er fremkommet en eneste ny oplysning i denne sag ud over, at indenrigsministeren har haft et møde i Oslo med den færøske lagtingsformand, hvor de drøftede de problemer, Fremskridtspartiet har rejst. Den færøske lagtingsformand meddelte dér, at man ønskede lovforslaget opretholdt, men det er der ingen nyhed i.

Kristeligt Folkeparti burde dog indrømme, at det er, fordi man er kommet op at sidde på de taburetter, at man nu pludselig går væk fra de nærdemokratiske synspunkter, som partiet stod for, da vi tidligere behandlede dette forslag.

Måtte jeg i øvrigt lige sige til hr. Glønborg, at Kristeligt Folkeparti hænger jo meget tit, betænkelig tit, nede ved den såkaldte spærregænse. Dette forslag svarer præcis til, at hvis Kristeligt Folkeparti ryger ud af Folketinget, kan det heller ikke opstille til f.eks. Europa-Parlamentet. Det må være konsekvensen, for det, der sker på Færøerne, er jo, at partier, der er opstillingsberettigede, ikke kan få lov til at opstille til det danske Folketing.

Jeg synes, at Kristeligt Folkeparti skulle tænke sig meget, meget alvorligt om – hr. Glønborg må godt ryste på hovedet – for jeg tror, at partiet vil komme til at fortryde bittert, at det har sadlet om, fordi det har fået nogle ministerposter, for det er jo det, der er sagen. Der er intet nyt i denne sag – intet! – og indenrigsministerens indlæg var der heller ikke noget nyt i. Det var bare – jeg ville ikke sige: Goddag, mand. – Økseskaft!, men nu kom jeg til at sige det alligevel.

Dette lovforslag bør gennemføres i den form, som Fremskridtspartiet har foreslået.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil afvise det, hr. Glønborg sagde om Fremskridtspartiet, jeg husker sådan nærmest ikke udtrykket.

Det, vi ønsker at sikre, er, at valg til det danske Folketing sker efter de samme regler, og at

det samme demokrati er gældende for alle de medlemmer, der sidder i det danske Folketing. Vi ønsker ikke, at der skal være A- eller B-medlemmer i dette Folketing. Lad det være sagt, for det er begrundelsen!

Hr. Glønborgs argument om, at tingene har været drøftet i det færøske Lagting, bad jeg indenrigsministeren bekræfte. Jeg kan godt forstå, at indenrigsministeren ikke gjorde det, men for at få spørgsmålet opklaret – og jeg synes, det er væsentligt, at man, inden Folketinget vedtager det her, ved, hvordan forarbejdet til dette forslag har været i det færøske Lagting – vil jeg bede formanden om, at vi får tredjebehandlingen afbrudt og får forslaget sendt tilbage til udvalget for at få dette spørgsmål opklaret.

Anden næstformand (Grove):

Der er nu af Kirsten Jacobsen (FP) stillet forslag om at standse lovforslagets behandling og henvise det til fornyet udvalgsbehandling. Dette forslag sættes nu til forhandling.

Hvis nogen ønsker at udtale sig om dette spørgsmål, vil der blive givet adgang til en forhandling herom med en taletid efter reglerne for korte bemærkninger.

Klaus Hækkerup (S):

Jeg skal foreslå Folketinget, at vi afviser det af fru Kirsten Jacobsen stillede forslag. Denne sag har været behandlet meget længe og meget omhyggeligt. Sagen blev af den tidligere indenrigsminister trukket tilbage til overvejelse i Indenrigsministeriet, efter at der var afgivet betænkning mellem anden og tredje behandling. Efter regeringsskiftet har den nye indenrigsminister taget sagen op, og den har på ny været drøftet med det færøske Lagting. Det foreligger fuldt oplyst, at forslaget er i overensstemmelse med Færøernes ønske, så vi vinder intet ved at sende sagen tilbage til udvalget.

Jeg skal afvise, at sagen sendes tilbage til udvalget, og fastholde, at vi færdigbehandler lovforslaget i dag.

Poul Nødgaard (FP):

Jeg synes, denne sag er meget spændende og meget interessant. Det, der nu er fremme fra den socialdemokratiske hr. Klaus Hækkerup,

[Poul Nødgaard]

er jo ganske enkelt, at hr. Klaus Hækkerup ikke som, jeg havde nær sagt god socialdemokrat ønsker, at vi får afdækket, hvorledes behandlingen i det færøske Lagting egentlig er foregået. Den er nemlig ikke foregået, sådan som vi nu debatterer tingene i salen.

Det er sandheden, men den socialdemokratiske folketingsgruppe ønsker denne sag trumfet igennem af hensyn til Socialdemokraterne på Færøerne. Situationen er den, at man ikke ønsker, at man på fuldt demokratisk vis får kulegravet, hvad det egentlig er, der er sket på Færøerne, om hele det færøske Lagting står bag det, eller hvordan proceduren har været i det færøske Lagting; der har sikkert ikke været nogen særlig procedure.

Jeg henstiller og appellerer til Folketingets medlemmer, at vi får denne sag tilbage, så vi kan få disse ting afdækket i løbet af de kommende dage. Det vil tjene demokratiet i dette Folketing, og jeg tror, man tromler demokratiet ned, hvis man stemmer det forslag ned, som fru Kirsten Jacobsen netop har fremsat.

Gade (SF):

Jeg synes, at hr. Klaus Hækkerup var lidt vel hurtigt til at afvise forslaget. Jeg synes, vi skulle sige, at det er en god parlamentarisk skik, at når nogen har ønsker om at få kigget en sag igennem, imødekommer vi det ønske, specielt når det drejer sig om sager, hvor det ikke kan skade nogen som helst.

Vi vil stemme for forslaget, og jeg vil appellere til, at vi vedtager det. Det vil bare betyde, at sagen kommer til behandling i næste uge eller næste uge igen, og der er jo ingen, der lider skade ved det.

Kirsten Jacobsen (FP):

Når jeg fremsatte forslag om, at dette skulle tilbage til udvalget, skyldes det, at jeg synes, det ville være utrolig kedeligt, at et parti i Folketinget skifter standpunkt på grund af nogle oplysninger, som ikke er i overensstemmelse med virkeligheden.

Derfor synes jeg simpelt hen, at Kristeligt Folkeparti skal have lejlighed til under den fornyede udvalgsbehandling at få klarlagt, hvordan dette forslags gang gennem det færøske Lagting egentlig har været.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Dette forslag har været behandlet med meget stor grundighed i Folketinget, ligesom det også i forhold til Færøerne har været behandlet med meget stor grundighed af både den tidligere og den nuværende regering.

For at sikre os i forbindelse med personskifterne i det færøske Lagting tog vi yderligere sagen op til både mundtlig forhandling og efterfølgende skriftlig bekræftelse fra Færøernes Lagting.

Hvad er det egentlig, man mere forlanger? Det tilbagesvar, der er kommet fra Færøerne, er sendt til udvalget og optrykt som bilag til betænkningen.

Derudover må jeg også nok sige, at det ville være en helt ny parlamentarisk skik, hvis det danske Folketing skulle gå langt og kritisk ned i detaljerne om, hvordan man i Lagtinget har valgt at tage ordet eller lade være med at tage ordet under behandlingen af en sag. Jeg tror, at det ville være første gang, at vi på upassende vis forsøgte at gøre os til dommere over, hvorvidt én, to eller ingen personer blandede sig i debatten under en sags behandling i Lagtinget.

Derfor er jeg under alle omstændigheder helt tryk ved den beslutning, som Kommunaludvalget har taget, om at få sagen færdigekspederet. Jeg tror ikke, at nogen kan bidrage med yderligere oplysninger, og der er i hvert tilfælde ikke nyt at sige fra Indenrigsministeriets side, som har afviklet sagen på den måde, der er blevet efterlyst.

Glønborg (KRF):

Hr. Poul Nødgaard argumenterede for at tage sagen tilbage i udvalget med, at jeg måske kunne have noget meget spændende at meddele Folketinget og udvalget, men jeg har ikke noget nyt eller spændende at kunne fortælle i udvalget.

Jeg er faktisk i stand til her i salen at kunne gøre rede for grundene til, at vi har ændret syn på et forslag, og det regner jeg med at få lejlighed til i min næste korte bemærkning, når vi er vendt tilbage til den fortsatte behandling af sagen.

Gade (SF):

Bag den diskussion, vi har her, ligger dilemmaet med respekt for hjemmestyret og folkestyreprincipper.

[Gade]

Det er en vigtig diskussion, og jeg synes egentlig, at Folketinget skulle give sig tid til en ny drøftelse af dette dilemma. Jeg kan sige til indenrigsministeren – og det er så noget nyt – at SF's folketingsgruppe godt vil have en rundede om det dilemma.

Hvad konklusionen på en sådan diskussion i SF's folketingsgruppe vil blive, kan jeg ikke afsløre, men det er i hvert fald et nyt argument for at støtte forslaget om at sende sagen tilbage. Jeg synes ikke, det vil være hensigtsmæssigt, at vi får tætte afstemninger i en sådan sag her i folketingssalen, så endnu en appel til Socialdemokratiet, til ministeren om at sige: Så send den da tilbage!

Anden næstformand (Grove):

Fru Kirsten Jacobsen, og så tror jeg, at vi kan gå til afstemning.

Kirsten Jacobsen (FP):

Inden man skal stemme, synes jeg, det er vigtigt, at det bliver slået fast, at indenrigsministeren – og det kan da være meget forståeligt – sagde; det færøske Lagting. Det er forkert. Indenrigsministeren sætter lighedstegn mellem det færøske Lagting og det færøske landsstyre. De oplysninger, som er kommet, er kommet fra det færøske landsstyre. Det er altså regeringen på Færøerne og ikke parlamentet, som har ytret sig i sagen, og det, som vi ønsker forslaget tilbage i udvalget for, er for at få opklaret, hvordan det færøske parlament, nemlig Lagtinget, har ytret sig, hvordan sagen er blevet behandlet, og hvem det er, der står bag.

Anden næstformand (Grove):

Så går vi til afstemning om det af fru Kirsten Jacobsen stillede forslag.

Afstemning

Forslaget om, at behandlingen af lovforslaget standses, og at det henvises til fornyet udvalgsbehandling [af Kirsten Jacobsen (FP)] vedtoges med 56 stemmer (KF, V, SF og FP) mod 54 (S, CD, RV og KRF); 1 (Risgaard Knudsen (S)) stemte hverken for eller imod.

Anden næstformand (Grove):

Sagens videre behandling stilles herefter i bero.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 205:

Forslag til lov om beskyttelse af havmiljøet.
Af miljøministeren (Svend Auken).

(Fremsat 24/2 93. Første behandling 18/3 93. Betænkning 27/5 93).

Der var stillet 15 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

*Forhandling***Ernst B. Schmidt (FP):**

Uanset af Fremskridtspartiet i betænkningen indstiller lovforslaget til vedtagelse med de af ministeren stillede ændringsforslag, vil vi gerne fra Fremskridtspartiets side have forslaget tilbage i udvalget på grund af, at der er opstået visse problemer omkring olieudvinding til havs. Det vil vi gerne have undersøgt lidt nærmere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§ 1

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 7 stemte for, 99 imod.

§§ 2-5

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 7 stemte for, 100 imod.

§§ 6-20, ændringsforslag nr. 3 og § 21, således ændret,

vedtoges uden afstemning.